

**Uchwała nr XLIX/272/10
Rady Gminy Kadzidło
z dnia 28 września 2010 r.**

w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. Z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.), art. 70 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 z późn.) Rada Gminy Kadzidło uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

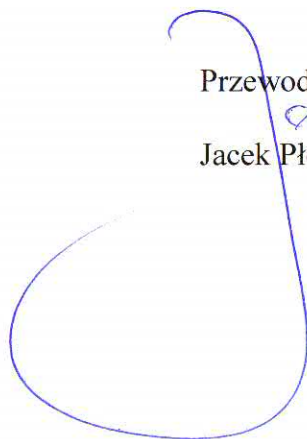
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kadzidło.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Jacek Płoski

**Załącznik do Uchwały Nr XL|X|272|10 Rady Gminy
Kadzidło z dnia 28 września 2010**

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 roku Nr 175 poz.1362 z późn. zm.)

Wprowadzenie programu ma na celu skoordynowanie działań różnych służb w zakresie przeciwdziałania przemocy i w konsekwencji ograniczenie tego zjawiska. Dotychczas w przypadku występowania przemocy w rodzinie stosowano procedurę „Niebieskiej Karty”. Ma ona duże znaczenie w zakresie monitorowania sytuacji w rodzinie. Jest to procedura interwencji w sprawach przemocy domowej, która ułatwia rozpoznanie i dokumentowanie takich przypadków, a także organizowanie pomocy w środowiskach lokalnych. Pozwala na dokumentowanie zaistniałych sytuacji, pokazuje skutki i stanowi ważny dowód w sprawie karnej, zawiera bogaty materiał dowodowy. Cała procedura obejmuje czynności podejmowane przez przedstawicieli:

- * jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- * gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- * policji,
- * oświaty,
- * ochrony zdrowia.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się na podstawie procedury „Niebieskiej Karty” i nie wymaga jej zgody. W celu usprawnienia pracy różnych służb zajmujących się problemem przemocy niezbędne jest podejmowanie wspólnych działań, wzajemne wsparcie i w efekcie zwiększenie ich skuteczności. Koordynacja działań – utworzenie zespołów interdyscyplinarnych oraz roboczych zespołów interdyscyplinarnych składających się ze specjalistów - ma doprowadzić do rozłożenia działań w ramach kompetencji służb, zapobieganie powielaniu lub prowadzenia sprzecznych działań. Ustalenie wspólnego planu oraz jego ewaluacja zwiększy oczekiwane efekty.

W naszym środowisku niezbędne są również działania informacyjno-edukacyjne, mające na celu zmianę postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie oraz obalenie stereotypów i mitów usprawiedliwiających przemoc. Poglądy mieszkańców i stereotypy mają

niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy. Powodują często, że ofiara czuje się jeszcze bardziej bezradna natomiast sprawca odbiera je jako przyzwolenie na stosowanie przemocy. Jak wynika z badań TNS OBOP przeprowadzonych dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w 2007 roku w społeczeństwie wciąż pokutuje przekonanie, że ofiary przemocy akceptują swoją sytuację. Powszechnie jest również zrzucanie na ofiary odpowiedzialności za doświadczoną przemoc – co czwarty respondent sądzi, iż sprawca zaprzestanie przemocy, gdy nie będzie prowokowany. Te stereotypy najczęściej odrzucają mieszkańcy dużych miast, osoby młode oraz ludzie z wyższym wykształceniem. Konieczna jest jednak zmiana postaw mieszkańców wsi oraz małych miasteczek, a także osób słabo wykształconych.

Przemoc w rodzinie – zwana także przemocą domową – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażając te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodując szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.
- przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczenie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
- przemoc seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, stosowanie sadystycznych form współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań

seksualnych kobiety itp.

- przemoc ekonomiczna – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny itp.

Zakaz stosowania kar cielesnych

Wprowadzając jak najszerszy poziom ochrony zarówno dla osób spokrewnionych, jak i niespokrewnionych - zarówno dzieci, jak i dorosłych – nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podkreśla jednoznaczny zakaz stosowania kar cielesnych. Prowadzona od lat przez środowiska obrońców praw dzieci akcja uświadamiająca zwiększyła liczbę osób deklarujących powstrzymanie się przed biciem dzieci jako formą ich karcenia, mimo to nadal w wielu rodzinach bicie dzieci jest stosowaną karą. Wprowadzenie przepisów zakazujących wprost przemoc wobec dzieci w rodzinie powinno przyczynić się do lepszego rozumienia praw dziecka do ochrony przed okrutnym traktowaniem i skłonić osoby sprawujące władzę rodzicielską do szukania prawidłowych metod postępowania z dziećmi.

W celu podniesienia rangi zakazu stosowania jakiejkolwiek formy przemocy wobec dziecka wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 25 lutego 1964 roku – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (dalej k.r. i o.) poprzez dodanie zakazu stosowania kar cielesnych przez rodziców bądź opiekunów.

Uprawnienia pracownika socjalnego

Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu przestępstwa o przemoc w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym policję lub prokuratora. Podobny obowiązek spoczywa również na świadkach użycia przemocy w rodzinie, powinni niezwłocznie zawiadomić policję, prokuratora bądź inne podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Kontrowersje w toku prac prowadzonych nad nowelizacją budziły nadzwyczajne uprawnienia pracownika socjalnego do odebrania dziecka jego rodzicom bądź opiekunom. W tym zakresie wprowadzono obostrzenia, pracownik socjalny jedynie w wyjątkowych sytuacjach, np., gdy opiekunowie są nietrzeźwi, ma obowiązek zapewnić dziecku bezpieczeństwo poprzez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby z rodziny, a jeśli jest to niemożliwe, w rodzinie zastępczej bądź w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Rodzicom przysługuje prawo odwołania się od decyzji odebrania im dziecka, rozpatrywane jest w trybie 24 godzinnym ze względu na wyjątkowe okoliczności i dobro dziecka.

Decyzja o odebraniu dziecka musi być zatwierdzona przez sąd rodzinny w szczególnym trybie (tj. w ciągu 24 godzin). Ponadto funkcjonariusz policji ma obowiązek poinformować rodziców dziecka lub opiekunów o prawie do złożenia zażalenia na decyzję sądu rodzinnego. Pouczenie to będzie wręczone na piśmie.

Nowelizacja ustawy o przemocy kładzie również nacisk na skuteczną izolację sprawców od ofiar przemocy. Wprowadza się nakaz opuszczania wspólnego mieszkania, który będzie można zastosować nie tylko w przypadku przemocy wobec najbliższych, lecz także wobec osób niespokrewnionych, ale wspólnie mieszkających, np. dzieci konkubentów.

Izolacja sprawców przemocy od ofiar

W związku ze zmianami kodeksu postępowania karnego „tytułem środka zapobiegawczego można nakazać opuszczenie lokalu mieszkalnego oskarżonemu o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej”. Dotyczy to szczególnie sytuacji, gdy zachodzi obawa, że oskarżony ponownie popełni to przestępstwo, ponieważ groził poszkodowanym.

Ma to dać realną ochronę ofiarom przemocy, która zapewni im izolację od sprawcy. Zasadniczo ochrona ta przewidziana jest na okres dłuższy niż 3 miesiące jednakże w przypadku dalszego występowania przesłanek istnieje możliwość ponownego przedłużenia izolacji, jednakże nie dłużej niż 3 miesiące. W tym czasie strony mogą podjąć bądź działania mediacyjne, bądź próbę uregulowania istniejącej sytuacji prawnej bez obawy o zdrowie własne i rodziny.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie gminy Kadzidło

Na terenie gminy Kadzidło przemoc w rodzinie jest zjawiskiem dotykającym rodziny o różnym statusie społecznym. Jest to problem szczególnie trudny do zdiagnozowania i prowadzenia interwencji, gdyż sytuacje przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym środowisku, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. W ostatnich latach wzrosła świadomość społeczności lokalnych i przypadki przemocy w ostatnim okresie są coraz częściej ujawniane. Działalność informacyjna mediów przyczyniła się do zwiększenia świadomości społecznej i gotowości ofiar do ujawniania tych spraw. Zaznaczyć należy, iż pomimo prowadzenia tych działań tylko niewielka część ofiar decyduje się na przerwanie przemocy i zgłoszenie tego faktu właściwym organom.

Dane dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Kadzidło w latach 2007-2010 udostępnione przez Posterunek Policji w Kadzidle:

Rodzaj problemu - przemoc w rodzinie	Rok
--------------------------------------	-----

	2007	2008	2009	2010
Interwencje domowe związane z przemocą w rodzinie, w tym interwencje, w których sprawcami były osoby pod wpływem alkoholu	54/38	61/50	34/33	24/19
Ilość postępowań wszczętych z powodu znęcania się fizycznego/ innego nad rodziną	9	11	7	2
Ilość założonych „Niebieskich Kart”	46	46	27	22

1. Cele programu:

- ograniczenia rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy,
- rozwój oferty pomocowej dla rodzin doświadczających przemocy,
- integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
- rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy,
- podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy.

2. Zadania w zakresie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 25 marca 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1/ opracowanie i realizacja gminnego programu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2/ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- 3/ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4/ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina prowadzi działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przede wszystkim w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Zespół interdyscyplinarny tworzy wójt, burmistrz albo

prezydent miasta, powołując do niego przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi, mogą też wejść prokuratorzy oraz przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest ingerowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1/ diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- 2/ podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3/ inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 4/ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- 5/ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Zadania grup roboczych:

- 1/ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- 2/ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- 3/ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Kierunki działań:

- 1/ budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2/ powołanie zespołu interdyscyplinarnego,
- 3/ diagnoza zjawiska przemocy w gminie Kadzidło,
- 4/ tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 5/ budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 6/ kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnej od przemocy oraz aktywnie

reagującej na problem przemocy w środowisku,

a) działania edukacyjne,

b) działania profilaktyczne,

c) działania informacyjne,

7/ profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

8/ dostosowanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do zmian w przepisach

Lp.	ZADANIE	OPIS ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	Powołanie zespołu interdyscyplinarnego	Zespół będzie składał się ze specjalistów reprezentujących różne instytucje, tj. OPS, Policję i in.	31.12.2010r.	-Wójt Gminy Kadzidło
2	Prowadzenie przez zespół interdyscyplinarny skoordynowanych i zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, które mają na celu zapobieganie zjawisku, -diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, -inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, -opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, - monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy, - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.		- Kierownik OPS -Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego
3.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem	Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury		Zespół interdyscyplinarny - OPS - Komisariat Policji - GKRPA

	przemocy w rodzinie	Niebieskiej Kraty i prowadzenie interwencji kryzysowej. W tym celu przeprowadzane będą, obok szkoleń resortowych, wspólne szkolenia służb, udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych. Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.	
4.	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-educacyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, - dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, - umieszczanie informacji na stronach internetowych OPS, - spotkania informacyjne z mieszkańcami gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół interdyscyplinarny - OPS
5.	Poradnictwo prowadzone przez terapeutę oraz porady prawne udzielane przez prawnika.	<ul style="list-style-type: none"> - praca specjalistów w zakresie diagnozy i pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, - tworzenie warunków dla rozwoju lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - OPS - Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego